

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Budapestben minden második gyermek angolkóros

Forrás:

Pesti Napló

Osztályozás

Tárgy

613.95

Hely

Idő

"1920"

Személy

Bp.
(Hely)

1920 XI 25
(Idő)

Budapestben minden második gyermek angolkóros

Száz százalékkal szaporodott a tuberkulózisban megbetegedett gyermekek száma

(Saját tudósítónktól.) Nagy jelentőségű, érdekes előadást tartott ma délután dr. Torday Ferenc egyetemi tanár, az Állami Gyermekmenhely igazgatója, a Gólyavárban. A háborus nehézségeknek és bajoknak, a közlélmzési és közegészségügyi viszonyok leromlásával a gyermekvilágra való befolyásáról számolt be dr. Torday Ferenc adatokat sorakoztatva fel beszédében, hogy azok az illetékes körök és a nagy közönség legteljesebb figyelmét kell, hogy felkeltsék.

Mindenekelőtt a fertőző betegségek nagyarányu terjedéséről beszélt.

A főváros életviszonyainak megváltozásával, elsősorban a nagyszámu katonaságok állandó itt tartózkodása, idegen lakosság beözönlése azt idézte elő, hogy a hazánkban nem otthonos heveny fertőző kórok (valódi himlő, küteges hagymáz, ázsiai kolera) nagymértékben elterjedtek. Az egészségtelen lakásviszonyoknak, a szülők elfoglaltsága miatt fogyatékosá lett otthoni ápolásnak, az élelmiszerjegy-rendszerrel állandósult éhsérgásnak, a közuti közlekedési bajoknak és végül a táplálkozási viszonyok szűkössé válása folytán a gyermekhalandóság 1910. óta 21—25%-kal

rosszabbodott. A halálozási statisztika szerint veleszületett gyenegségben 29—54%-kal, légzőszervek bántalmaiban 21—42%-kal, idült emésztési bántalmakban 300—400%-kal több csecsemő halt el, mint a háboru előtt.

A fertőző kórok közül az itt honos fertőző betegségek, a vörheny, kanyaró, difteria, bányahimlő eseteinek arányszáma nem rosszabbodott, sőt feltűnően kevesbedett a háboru alatt. Ezzel szemben a tifusz-esetek száma 1000 lakosra számítva 1.5-ről 3.1-re, a dysentheria 1.7-ről 3.7-re emelkedett. Küteges hagymázban 10.000 lakosból egy betegedett meg, ázsiai kolerában 1000-ből egy, valódi himlőben 2000-ből egy. Ezen behurcolt fertőző betegségek közül főképp vérhasban pusztult el sok gyermek. Az influenza, amely nem háborus betegség, a gyermekvilágot aránylag legjobban megkímélte. Feltűnő jelenség volt a változás: malária behurcolása.

A gyermekek születési viszonyai is nagyon megváltoztak. 1913-ban 1000 lakosra 25, 1914-ben 24, 1915-ben csak 18, 1916-ban 15, 1917-ben 14, 1918-ban 13 ujszülött esett. Az ujszülöttek testsulya átlagban az anyák rossz táplálkozása mellett sem lett kisebb, de fejlődésük általában lassubbá vált. Az anyák szoptatóképessége nem változott meg.

A hiányos táplálkozás következtében a nagyobb gyermekek feltűnően lesoványodtak. A 3—4 éves gyermekek átlagsulya 1½ kg.-al, a 4—6 éveseké 2 kg.-al, a 6—9 éveseké 2½ kg.-al, 9—10 éveseknél kg.-al, a 10—14 éveseknél 1½ kg.-al volt kisebb a normális átlagszámoknál. Az amerikai pótlékezésben részesültek közül csak 27%-nál állott

be sulygyarapodás, 52%-nál tovább csökkent a testsuly, ami újabb bizonyítéka Budapest nehéz élelmzési viszonyainak. A rachitis, angolkór anyanyíra megszaporodott a háborus viszonyok következtében, hogy a kis gyermekek több mint felénél angolkór állapítható meg. A veleszületett bujakór aránylag kevésbé szaporodott. Valószínű, hogy a vérbaj általános elterjedésének befolyása a veleszületett bujakórra, csak később fog megnyilvánulni.

A háborus következmények közül legjelentősegteljesebb a tuberkulózis nagyarányu elterjedése. Kimutathatólag legalább 100%-kal szaporodott a tuberkulózisban megbetegedett gyermekek száma. A gyermekkori tuberkulózisban elhaltak arányszáma Berlinben 113%-kal rosszabbodott. Ehez hasonlóak a budapesti halálozási arányszámok is, amit bizonyít a gümös agyhártyalob-esetek arányszámának megkétszereződése. Kétségtelen, hogy a mai gyermekvilágból sokan fognak a gyermekkorban, tuberkulózisban elpusztulni.

Az állami gyermekvédelmet a háborus nyomoruság következtében fokozottan vették igénybe. 1915-ben 11.200, 1916-ban 20.300, 1917-ben 25.800, 1918-ban 19.500 gyermek tartozott a budapesti állami gyermekmenhely kötelékébe. A gyermekmenhelyi kórházi halandóság arányszámai az állandó fulzsufolttság miatt rosszak lettek.

Előadása végén Torday tanár kifejtette, hogy a háboru káros befolyását csak az egészségügyi viszonyok érdemes megjavításával lehet ellensúlyozni. Csak így lehet egészséges nemzedéket nevelni.